

Priopćenje za medije

Luxembourg, 12. prosinca 2022.

U području prekogranične suradnje sa susjednim zemljama, po mišljenju revizora, mogu se očekivati brojni izazovi u budućnosti

Unatoč određenim nedostacima prekograničnim programima sa susjednim zemljama financiranim sredstvima EU-a općenito je pružena relevantna i dragocjena potpora regijama na objema stranama vanjskih granica EU-a, stoji u izvješću koje je danas objavio Europski revizorski sud (Sud). Međutim, aktualni geopolitički kontekst ruske invazije na Ukrajinu znatno će utjecati na polovicu programa predloženih za predstojeće godine, upozoravaju revizori.

Prekogranična suradnja jedan je od ključnih elemenata politike susjedstva EU-a, kojim je obuhvaćeno 16 zemalja duž vanjske granice Europske unije. Donedavno je i dalje bila jedno od vrlo rijetkih područja trajnog dijaloga s Rusijom. Za razdoblje 2014. – 2020. uspostavljeno je 15 zajedničkih programa čiji ukupni doprinos na razini EU-a doseže iznos od gotovo jednu milijardu eura. Ti bi programi trebali koristiti i državama članicama i zemljama s kojima države članice izravno dijele kopnenu ili morsku granicu.

Revizori su utvrdili da su prioritete utvrđeni i ciljevi odabrani u programima EU-a – koji su sezali od kulturnog nasljeđa sve do borbe protiv organiziranog kriminala – bili u skladu s potrebama i izazovima pograničnih regija. Uspostavljeni postupak odabira bio je uglavnom transparentan i osmišljen za odabir najprikladnijih projekata. Usto, revizori EU-a pohvaljuju činjenicu da su programi osmišljeni na općenito participativan način, što se pokazalo korisnim u poticanju lokalne odgovornosti za njih. Međutim, komplementarnost s drugim programima financiranim sredstvima EU-a nije bila dovoljna, zbog čega bi se mogle propustiti prilike za ostvarivanje sinergija.

Unatoč pripremnim djelovanjima programi za razdoblje 2014. – 2020. pokrenuti su uz znatna kašnjenja i mogli su započeti tek u petoj ili šestoj godini financijskog razdoblja. Bilo je izgledno da će se projektima obuhvaćenima revizijom postići željena ostvarenja, ali neki su imali slabije prekogranične dimenzije od drugih. Pravni okvir za programe za razdoblje 2021. – 2027. temelji se na izvučenim poukama. Njime se uvode izmjene kojima se pojednostavnjuje upravljanje novim programima i kojima bi se moglo ostvariti njihovo nesmetanje pokretanje. Međutim, te izmjene donose dodatne rizike koji naglašavaju važnost pomnog praćenja.

„Prekograničnim programima pružena je relevantna i dragocjena potpora povećanju teritorijalne suradnje duž vanjskih granica EU-a”, poručuje Bettina Jakobsen, članica Suda zadužena za

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

relevantnu reviziju. „Međutim, ruska invazija na Ukrajinu ozbiljno narušava neke od dosad postignutih rezultata.”

Naime, kao dio šireg odgovora na invaziju, Komisija je obustavila sporazume o financiranju za programe s Rusijom i Bjelarusom i poduzela mjere za preraspodjelu financijskih sredstava za potporu ukrajinskim izbjeglicama. Invazijom je ujedno ozbiljno dovedeno u pitanje devet od ukupno 17 novih programa za koje se očekivalo da će uključivati Rusiju i Bjelarus u razdoblju 2021. – 2027. Na tih devet programa zajedno otpada gotovo trećina ukupnih predviđenih financijskih sredstava koja se dodjeljuju. U međuvremenu, na jugu, broj zajedničkih projekata između Izraela i pet arapskih zemalja sudionica u programu za Sredozemni bazen i dalje je nizak iako se samo postojanje takvih zajedničkih projekata već može smatrati uspjehom, poručuju revizori.

Kontekst

Za financijsko razdoblje 2014. – 2020. uspostavljeno je sljedećih 15 programa prekogranične suradnje: „Sredozemni bazen”, „Italija-Tunis”, „Crnomorski bazen”, „Poljska – Bjelarus – Ukrajina”, „Poljska – Rusija”, „Estonija – Rusija”, „Latvija – Rusija”, „Litva – Rusija”, „Latvija – Litva – Bjelarus”, „Mađarska – Slovačka – Rumunjska – Ukrajina”, „Rumunjska – Ukrajina”, „Rumunjska – Republika Moldova”, „Kareljija”, „Kolarctic” i „Jugoistočna Finska – Rusija”. Navedeni su programi imali tri strateška cilja:

- promicanje gospodarskog i socijalnog razvoja u regijama na objema stranama zajedničkih granica;
- rješavanje zajedničkih izazova u području okoliša, javnog zdravlja, sigurnosti i zaštite;
- promicanje boljih uvjeta i modaliteta za jamčenje mobilnosti osoba, robe i kapitala.

Tematsko izvješće 27/2022 „Potpora EU-a prekograničnoj suradnji sa susjednim zemljama – Pružena je dragocjena potpora, ali znatno se kasnilo s početkom provedbe i potrebno je riješiti probleme u području koordinacije” dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu).

Kontakt za medije

Služba Suda za odnose s medijima: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547